

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2092/2025
16.07.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца–противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Мирослав Ристић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ЈКП „Паркинг сервис“ из Ниша, чији је пуномоћник Милош Јовановић, адвокат из ..., ради поништаја решења и утврђења, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3813/2024 од 20.02.2025. године, у седници одржаној 16.07.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог-противтужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 3813/2024 од 20.02.2025. године, става првог изреке.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 3813/2024 од 20.02.2025. године, ставом првим изреке одбијена је као неоснована жалба туженог-противтужиоца и потврђена пресуда Основног суда у Нишу П1 1013/2021 од 02.09.2024. године у делу о главној ствари, којим је поништено као незаконито решење туженог-противтужиоца број ../21 од 29.01 2021. године и тужени-противтужилац обавезан да тужиоца-противтуженог врати на рад и призна му сва права по основу рада, а одбијен противтужбени захтев којим је тражено да се утврди да је ништаво у целости и да не производи правно дејство пуномоћје од 17.03.2021. године којим је тужилац-противтужени овластио Мирослава Ристића и Немању Дикића, адвокате из ... да у његово име и за његов рачун поднесу тужбу ради поништаја решења о отказу уговора о раду као неоснован. Ставом другим изреке, укинута је првостепена пресуда у делу одлуке о трошковима поступка и у том делу предмет враћен првостепеном суду на поновно суђење.

Против наведене пресуде, става првог изреке, тужени-противтужилац је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао пресуду у побијаном делу у смислу чланова 441. и 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11 ... 10/23) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку доношења пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни суд пази по службеној дужности, а наводима ревизије не конкретизују се битне повреде одредаба парничног поступка због којих се ревизија може изјавити по члану 407. став 1. тачка 3. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био запослен код туженог од 2015. године на радном месту ..., а радним налогом од 02.04.2019. године је због смањене радне способности распоређен на послове Тужилац је одбио да прими писани налог туженог од 31.08.2020. године којим се проширују његови радни задаци, није поступио по упуту туженог од 15.06.2020. године и 01.09.2020. године да се јави овлашћеној агенцији у сврху оспособљавања за безбедан и здрав рад, нити се јавио на здравствени преглед у надлежну здравствену установу на који га је тужени упутио решењем од 25.09.2020. године ради здравствене експертизе, због чега му је тужени доставио писано упозорење од 28.09.2020. године о постојању разлога за отказ уговора о раду. Спорним решењем од 29.01.2021. године, тужени је тужиоцу отказао уговор о раду из разлога што је учинио повреду радне дисциплине из члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду и члана 15. став 3. тачка 11. уговора о раду. Код тужиоца постоји душевна болест и лака душевна заосталост, због чега у време примања налога туженог по којима није поступао и давања овлашћења пуномоћнику адвокату за вођење ове парнице 17.03.2021. године није био способан да схвати значење и последице правних радњи које је предузимао. Након достављања мишљења вештака психијатра у овој парници, тужиоцу је постављен привремени старатељ у сврху заштите права и интереса тужиоца у овој парници и одлучено да ту дужност непосредно врши Центар за социјални рад „Свети Сава“ из Ниша. Привремени старатељ је 26.07.2024. године овластио адвоката Мирослава Ристића из ..., кога је и тужилац овластио као пуномоћника за вођење парнице и оснажио све предузете правне радње у дотадашњем поступку.

Са полазиштем на овако утврђене чињенице, нижестепени судови налазе да је неоснован противтужбени захтев за утврђење ништавости пуномоћја којим је тужилац овластио адвоката за покретање и вођење парнице, из разлога што је недостатак парничне способности тужиоца отклоњен у складу са одредбама члана 80. став 1. и 2. ЗПП. Међутим, с обзиром да тужилац у време примања налога туженог и одбијања да поступи по њима није био способан да схвати значај својих радњи и њихових последица, судови усвајају тужбени захтев за поништај решења о отказу заснованог на отказном разлогу из члана 179. став 3. тачка 8. Закона о раду. За овај отказни разлог неопходно је да постоји основ одговорности запосленог, односно свест да својим поступцима крши правила понашања и своје радне обавезе код послодавца, чега у конкретном случају нема. У одсуству субјективног елемента тужиоцу се није могао дати отказ из наведеног законског разлога, па је решење о отказу незаконито. На основу одредбе члана 191. став 1. Закона о раду, туженом је наложена реинтеграција тужиоца у радни однос.

По оцени Врховног суда, нижестепени судови су правилном применом материјалног права одлучили о захтевима тужбе и противтужбе.

Законски разлог за отказ уговора о раду због кршења радне дисциплине подразумева постојање субјективног односа запосленог према радњи и последицама, односно постојање свести да су такве радње недопуштене. Разјашњено је да је тужени тужиоца 2019. године, због смањене радне способности, распоредио да обавља једноставније послове и радне задатке, а да у време предузимања радњи које су спорним решењем квалификоване као повреда радне дисциплине, тужилац због здравственог стања није могао да схвати њихов правни значај и последице. Из

наведених разлога, правилно је оцењено да је побијано решење о отказу уговора о раду незаконито. Пошто решење надлежног суда о лишењу пословне способности тужиоца у смислу члана 40. Закона о ванпарничном поступку није донето, нити је решењем Републичког фонда ПИО тужиоцу признато право на инвалидску пензију, на основу члана 191. став 1. Закона о раду правилно је, као последица незаконитог отказа, наложена реинтеграција тужиоца у радни однос. Запослени са здравственим сметњама, односно запослени као особа са инвалидитетом по одредбама чланова 8.1 став 2, 101. и 102. Закона о раду има право на обављање послова према преосталој радној способности, а тек уколико послодавац не може да му обезбеди такав посао, запослени се сматра вишком у смислу члана 179. став 5. тачка 1. тог закона. Ова права запосленог чине неоснованим наводе ревизије да су постојали услови за одбијање тужбеног захтева за враћање тужиоца на рад и досуду по службеној дужности накнаде штете у складу са чланом 191. став 6. Закона о раду.

Правилно је одбијен и противтужбени захтев за утврђење ништавости пуномоћја којим је тужилац овластио адвоката да га заступа у овој парници, постављен у складу са одредбама члана 194. ставова 1. и 2. ЗПП.

Према Закону о парничном поступку, странка која је потпуно пословно способна може сама да предузима радње у поступку (парнична способност) (члан 75. став 1); странку која нема парничну способност заступа њен законски заступник (члан 76); суд ће по службеној дужности да пази да ли је лице које се појављује као странка парнично способно (члан 79. став 1.); кад суд утврди да странка нема законског заступника затражиће да надлежни орган старатељства постави старатеља парнично неспособном лицу (члан 80. став 2.).

Према члану 132. став 1. Породичног закона („Сл. гласник РС“, бр.18/05, 72/11 и 6/15), орган старатељства може одлучити да постави привременог старатеља пословно способном лицу ако процени да је то неопходно ради привремене заштите личности, права и интереса тог лица. Ставом 3. тог члана, прописано је да се одлуком о постављању привременог старатеља одређује правни посао и врста правног посла који он може предузети у зависности од околности сваког конкретног случаја.

Утврђено је да је тужбу у име тужиоца поднео адвокат Мирослав Ристић из ... на основу пуномоћја тужиоца од 17.03.2021. године, да је на захтев суда Центар за социјални рад у Нишу одређен као привремени старатељ тужиоца и да је 26.07.2024. године овластио адвоката Мирослава Ристића из ... да тужиоца и даље заступа у парници и одобрио све до тада предузете радње у поступку. Имајући у виду да је заштита права тужиоца из радног односа у овој парници у складу са чланом 195. Закона о раду ограничена преклузивним роком од 60 дана од достављања решења о отказу, да је тужба поднета благовремено, као и да је све процесне радње као предузете у интересу тужиоца привремени старатељ одобрио, неосновано се ревизијом побија правилност и законитост одлуке о противтужбеном захтеву.

Из изнетих разлога, на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа – судија
Весна Субић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић

